

Η κρυφή ιστορία του πετρελαίου

Τρεις μυστικές συμβάσεις για την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου της χώρας μας, που έμειναν

Γράφει ο
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΡΔΑΒΕΛΛΑΣ

■ **ΑΠΟ ΤΟ 1938** -δηλαδή εδώ και 74 χρόνια- οι ελληνικές κυβερνήσεις «παίζουν» με τον ορυκτό πλούτο της χώρας, υπογράφουν μυστικές συμφωνίες, «ντλάρουν» με παγκόσμιες πετρελαϊκές εταιρείες και αποκρύπτουν τα στοιχεία των ερευνών.

Αποκορύφωση των σκοτεινών πολιτικών και διπλωματικών παιχνιδιών αποτελούν οι τρεις συμφωνίες του ελληνικού κράτους με εταιρείες αμερικανικών (πάντα) συμφερόντων, τις οποίες αποκαλύπτει σήμερα η Real news:

1 Η «σύμβαση Κούπερ» το 1940, που παραχώρησε την εκμετάλλευση των νερών του Αχελώου και των ορυκτών του υπεδάφους των περιοχών που αυτός διασχίζει μέχρι και το 2010.

2 Η παραχώρηση άδειας για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην περιοχή της βορειοδυτικής και βορειοανατολικής Πελοποννήσου από το 1973 μέχρι και το 2001, με δυνατότητα παράτασης έως το 2011.

3 Η παραχώρηση άδειας για έρευνα και εκμετάλλευση στη λεκάνη της Θεσσαλονίκης και στον κόλπο του Αγίου Ορους, από το 1973 μέχρι και το 2001, με δυνατότητα παράτασης έως το 2011.

Από τις επίσημες συμβάσεις που υπεγράφη-

σαν μεταξύ του ελληνικού Δημοσίου και των τριών αμερικανικών εταιρειών προκύπτει το συμπέρασμα ότι στις ΗΠΑ γνώριζαν από τη δεκαετία του '30 την ύπαρξη υδρογονανθράκων σε συγκεκριμένες περιοχές της Ελλάδας και είχαν σπεύσει να εξασφαλίσουν με επαχθείς για την Ελλάδα όρους την εκμετάλλευσή τους.

Τα σχέδιά τους ανέτρεψαν «λόγοι ανωτέρας βίας» - την πρώτη φορά ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και τη δεύτερη η εξέγερση του Πολυτεχνείου και η πτώση της χούντας. Ακολούθησε η περίοδος της μεταπολίτευσης, όταν οι διεθνείς πολιτικοί συσχετισμοί άλλαξαν και διαμορφώθηκαν νέες ισορροπίες μεταξύ ξένων και εγχώριων επιχειρηματικών συμφερόντων.

Οι εκάστοτε κυβερνήτες επέλεξαν συνειδητά να αναγάγουν το θέμα του ορυκτού πλούτου της χώρας σε ζήτημα «επιστημονικής φαντασίας», μέχρι που το 1998 έβαλαν την «ταφόπλακα» στο κεφάλαιο αυτό.

Ήταν τότε που, με την υπογραφή της υπουργού Ανάπτυξης του Κώστα Σημίτη, Βάσως Παπανδρέου, η κρατική εταιρεία ΔΕΠ-ΕΚΥ, η οποία είχε την ευθύνη για την ανάπτυξη και την έρευνα υδρογονανθράκων στη χώρα μας, διαλύθηκε και απορροφήθηκε από τα Ελληνικά Πετρέλαια, λίγο πριν αυτά ιδιωτικοποιηθούν. «Αφού δεν υπάρχουν υδρογονάνθρακες στην

Ελλάδα, τι να την κάνουμε μια τόσο πολυδάπανη εταιρεία του Δημοσίου;», ήταν το σκεπτικό της απόφασης που έβαζε οριστικό τέλος σε κάθε ενδεχόμενο αξιοποίησης του ορυκτού πλούτου μας.

Η απόρρητη αναφορά

Τον Ιούλιο του 2008 η διεύθυνση Β7 του υπουργείου Εξωτερικών, αρμόδια για την ενεργειακή διπλωματία, συνέταξε μια απόρρητη αναφορά με τίτλο «Πετρελαιοπιθανά κοιτάσματα στο Αιγαίο».

Παραλήπτες της ήταν ο πρωθυπουργός Κώ-

Πολλοί ήταν αυτοί που οραματίζονταν γεωτρήματα να βγάλουν πετρέλαιο στο Κατάκολο της Ηλείας από τη δεκαετία του '30

ΗΠΑ

Οι ΗΠΑ γνώριζαν από τη δεκαετία του '30 την ύπαρξη υδρογονανθράκων σε περιοχές της Ελλάδας

στας Καραμανλής, η υπουργός Εξωτερικών Ντόρα Μπακογιάννη, ο υπουργός Ανάπτυξης Χρήστος Φώλιος και ο υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας.

Οι συντάκτες της αναφοράς καλούσαν την πολιτική ηγεσία της χώρας να ασχοληθεί σοβαρά με τα πιθανά κοιτάσματα πετρελαίου και την αξιοποίησή τους, υπό το πρίσμα των νέων δεδομένων στην παγκόσμια αγορά ενέργειας: «Τα μέχρι σήμερα στοιχεία αναφέρουν πως το πρόβλημα με τα ελληνικά κοιτάσματα έγκειται στο βάθος που βρίσκονται, το οποίο καθιστά "ακριβή" την εξόρυξή τους.

Κάτι τέτοιο ίσχυε σίγουρα κατά το παρελθόν,

όταν η τιμή του βαρελιού κυμαινόταν σταθερά κάτω από τα 100 δολάρια, άρα η εξόρυξη με κόστος άνω των 10 δολαρίων ανά βαρέλι θεωρούνταν ασύμφορη.

Σήμερα, όμως, όλα τα δεδομένα έχουν ανατραπεί και ήδη γίνεται εκμετάλλευση κοιτασμάτων με κόστος εξόρυξης 10-25 δολάρια ανά βαρέλι. Αυτό σημαίνει ότι τα κοιτάσματα του Αιγαίου μπορεί να αξιοποιηθούν άμεσα, ενώ αν συνεκτιμήσουμε τη διεθνή τάση για περαιτέρω "εκτόξευση" της τιμής του πετρελαίου, τότε πολύ σύντομα θα συζητούμε για αξιοποίηση κοιτασμάτων με κόστος εξόρυξης 35-50 δολάρια το βαρέλι!»

Οι άδειες «έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων» επί χούντας

ΤΟ 1973, ο δικτάτορας Γιώργος Παπαδόπουλος δίνει δύο άδειες για έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων σε αμερικανικές εταιρείες. Η πρώτη αφορά την περιοχή της ΒΑ και ΒΔ Πελοποννήσου και η δεύτερη τη λεκάνη της Θεσσαλονίκης και τον κόλπο του Αγίου Ορους.

Η ειρωνεία είναι πως και στις δύο αυτές συμβάσεις ως λόγος παραχώρησης του ελληνικού ορυκτού πλούτου προβάλλεται η ενεργειακή αυτάρκεια της Ελλάδας. Όπως διαβάζουμε στο άρθρο 12, παρ. 1: «Ο πρωταρχικός σκοπός της παρούσας σύμβασης είναι ο εφοδιασμός της ελληνικής αγοράς με ελληνικούς υδρογονάνθρακες για κάλυψη των αναγκών της και η απαλλαγή της εθνικής οικονομίας από την ανάγκη να εισάγει υδρογονάνθρακες χρησιμοποιώντας συνάλλαγμα».

Η πρώτη σύμβαση της χούντας έδινε τα αποκλειστικά δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε θάλασσα και ξηρά στους νομούς Αργολίδας, Κορινθίας, Αχαΐας, Ηλείας και Μεσσηνίας της Πελοποννήσου, συνολικής έκτασης 6.500 τετραγωνικών χιλιομέτρων, στην

αμερικανική εταιρεία An-Car Oil Corporation (ΦΕΚ 98 Α'/ 8.5.1973). Είναι η ίδια περιοχή στην οποία σήμερα, 39 χρόνια αργότερα, ξεκινούν επισήμως οι σεισμικές έρευνες για τον εντοπισμό κοιτασμάτων.

Η δεύτερη σύμβαση, «εν ονόματι του Κωνσταντίνου, Βασιλέως των Ελλήνων» και με την υπογραφή του πρωθυπουργού Γεώργιου Παπαδόπουλου, επικύρωνε τη συμφωνία παραχώρησης δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θάλασσα και την ξηρά της λεκάνης της Θεσσαλονίκης και του Συγγηκού κόλπου (κόλπος του Αγίου Ορους) μεταξύ του ελληνικού Δημοσίου και της αμερικανικής εταιρείας Anschutz Overseas Corporation of Greece (ΦΕΚ 99 Α'/ 8.5.1973). Οι συμφωνίες ήταν πανομοιότυπες ως προς τα «ψιλά γράμματα» και προέβλεπαν, μεταξύ άλλων:

■ Ο αριθμός των παραχωρήσεων προς εκμετάλλευση θα ήταν «απερίοριστος» (παρ. 4), ενώ η χρονική διάρκεια της παραχώρησης οριζόταν στα 28 χρόνια (παρ. 5), με δικαίωμα παράτασης για ακόμη 10 χρόνια, εφόσον «η εταιρεία

ήταν συνεπής προς τις υποχρεώσεις της».

■ Οι δύο εταιρείες μπορούσαν να προχωρήσουν εντός της Ελλάδας «στην ανέγερση αγωγών μεταφοράς αργού πετρελαίου ή αερίων, στη δημιουργία εγκαταστάσεων για την αρχική επεξεργασία των υδρογονανθράκων, στην ανέγερση αποθηκών πετρελαίου σε σιδηροδρομικούς σταθμούς και λιμάνια της χώρας, στη δημιουργία δευτερευουσών σιδηροδρομικών γραμμών για τη μεταφορά των προϊόντων» (άρθρο 7, παρ. 5).

■ Στην Ελλάδα θα δινόταν το 15% επί της συνολικής ποσότητας των παραγόμενων υδρογονανθράκων (αργό πετρέλαιο, φυσικό αέριο και φυσική βενζίνη).

■ Εάν το πετρέλαιο που θα αντλούσαν οι δύο εταιρείες δεν ήταν «κατάλληλο», τότε το ελληνικό Δημόσιο υποχρεούνταν να αγοράσει το «ακατάλληλο πετρέλαιο» και να το χρησιμοποιήσει σε άλλες εργασίες.

■ Όλες οι συναλλαγές θα γίνονταν σε δραχμές και, εν συνεχεία, θα μετατρέπονταν σε δολάρια για να τα μεταφέρουν οι εταιρείες στις ΗΠΑ.

στην Ελλάδα

στο σκοτάδι για 74 χρόνια, αποκαλύπτει η «R»

Η περίφημη «σύμβαση Κούπερ»

Η «ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΟΥΠΕΡ», με την οποία η Ελλάδα ξεπουλούσε στους Αμερικανούς το μεγαλύτερο μέρος του ορυκτού πλούτου της για 70 χρόνια, αντιμεπιζόταν μέχρι πρόσφατα ως ένας αστικός θρύλος, μια θεωρία συνωμοσίας που υπήρχε μόνο στη φαντασία μιας μερίδας γραφικών. Στην πραγματικότητα, η εν λόγω σύμβαση υπεγράφη το 1940, δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 65 Β', 17.02.1940 και κυρώθηκε «διά του Αναγκαστικού Νόμου 2220/1940». Με αυτήν το ελληνικό Δημόσιο παραχωρούσε την αποκλειστική εκμετάλλευση του Αχελώου σε μια αμερικανική εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, από τον Φεβρουάριο του 1940 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010!

Η εταιρεία Hellenic Hydro-Electric and Metallurgical Corporation (Ελληνική Υδροηλεκτρική και Μεταλλουργική Εταιρεία) είχε την έδρα της στη Νέα Υόρκη και ήταν μια κοινοπραξία των αμερικανικών εταιρειών Hugh L. Cooper and Co Inc. και Chemical Construction Corporation.

Βάσει της «σύμβασης Κούπερ», η εν λόγω εταιρεία αποκτούσε τα δικαιώματα για την αποκλειστική εκμετάλλευση:

- των νερών του Αχελώου και των παραπόταμων Μέγδοβα, Αγραφιώπικου, Ασπροπόταμου,
- της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παραγόταν μέσω υδροηλεκτρικών έργων,
- της παραγωγής και εκμετάλλευσης προϊόντων του ελληνικού υπεδάφους.

Η παραχώρηση της «σύμβασης Κούπερ» αφορούσε στο κομμάτι του ποταμού που ξεκινούσε από τα Κρεμαστά, διέσχιζε την Αιτωλοακαρνανία μέσω του παραπόταμου Μέγδοβα, περνούσε από τον νομό Καρδίτσας, συνέχιζε μέσω του ποταμού Αγραφιώπικου στον νομό Ευρυτανίας και με τον Ασπροπόταμο έφτανε στον νομό Τρικάλων. Με μια ματιά στον χάρτη της Ελλάδας γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι με την εν λόγω σύμβαση οι Αμερικανοί αποκτούσαν για 70 χρόνια το δικαίωμα να εκμεταλλευτούν τους υδάτινους πόρους σε δεκάδες περιοχές της χώρας και, παράλληλα, να δημιουργήσουν σε αυτές βιομηχανικές εγκαταστάσεις άμεσα συνδεδεμένες με τον ορυκτό πλούτο μας!

Τα προϊόντα που είχε δικαίωμα να παράγει η αμερικανική εταιρεία στις βιομηχανίες που θα δημιουργούσε κατά μήκος του Αχελώου προβλέπονταν λεπτομερώς στο άρθρο 56, παρ. 1:

- α) Αζωπτον (αζωτούχα προϊόντα), συνθετική αμμωνία, νιτρασβέσπιον, καυστική σόδα, νιτρικό οξύ.
- β) Μη σιδηρούχα μέταλλα, αργίλιον και οξειδίου αργιλίου, μαγνήσιον, χαλκόν, νικέλιον, ψευδάργυρον, μαγγάνιον, μόλυβδον και κασσίτερον, είτε εις σχήματα όγκων, πλακών, ράβδων, φύλλων, κόνεως καλωδίων, είτε λειαντικών.
- γ) Χρώμιον εις σχήματα όγκων, πλακών, ράβδων ή φύλλων.
- δ) Πάντα συνδυασμών των ανωτέρω μετάλλων».

Σήμερα είναι γνωστό ότι τα μεγαλύτερα κοπάσματα βωξίτη της Ευρώπης βρίσκονται στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στον νομό Φωκίδας, όπου τα αποθέματα υπολογίζονται τουλάχιστον σε 140 εκατομμύρια τόνους! Προφανώς, οι Αμερικανοί το γνώριζαν ήδη από τη δεκαετία του '30 και για τον λόγο αυτό στα προϊόντα που θα μπορούσαν να παράγουν είχαν προνοήσει να συμπεριλάβουν «αργίλιο και οξειδίου αργιλίου» (ο βωξίτης είναι το κυριότερο μέταλλο εξαγωγής αργιλίου, ενώ απ' αυτόν παράγεται το γνωστό αλουμίνιο).

Το 1947, ο οικονομολόγος και δικηγόρος Δημήτρης Μπάτσης ήταν ο πρώτος που είχε τολμήσει να αποκαλύψει την αλήθεια για στη «σύμβαση Κούπερ» μέσα από το βιβλίο του με τίτλο «Η βαρεία βιομηχανία στην Ελλάδα». Σε αυτό γίνονταν αναφορά στις τεράστιες δυνατότητες της χώρας μας για βαριά μεταλλουργική και χημική βιομηχανία και στην ύπαρξη ορυκτού και ενεργειακού πλούτου, που θα ήταν δυνατό να αλλάξουν διά παντός την εθνική μας οικονομία. Όταν στις 30 Μαρτίου 1952 ο Δ. Μπάτσης εκτελέστηκε μαζί με τον Νίκο Μπελογιάννη, πολλοί συνέδεσαν τον θάνατό του με τις αποκαλύψεις του βιβλίου του - μια υπόθεση που δεν αποδείχτηκε ποτέ.

«Ο τόπος θα γνωρίση ανέλπιστα ευτυχίαν»

Τι έγραφαν οι εφημερίδες της εποχής για την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων

«ΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ διὰ πετρελαιοπηγάς - Αφικνούνται ο πατήρ και υιός Χάλη, επί κεφαλής μεγάλων συνεργειών, διά δοκιμαστικές γαιοτρήσεις». Με αυτόν τον τίτλο η εφημερίδα «Πατρίς» του Πύργου, στις 15 Μαρτίου του 1939, αποκάλυπτε το ζωηρό ενδιαφέρον για την εκμετάλλευση πετρελαϊκών κοιτασμάτων στην περιοχή και προσηγγίλε τη δημιουργία μιας νέας προοπτικής για την Ελλάδα. Μάλιστα, 73 χρόνια πριν, εάν οι έρευνες είχαν αποδώσει, ο τόπος θα γνώριζε «ανέλπιστον ευτυχίαν».

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΠΡΟΣΕΧΟΣ ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΥΡΕΣΙΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΠΗΓΩΝ ΕΝ ΗΛΕΙΑ ΑΦΙΞΙΣ ΥΙΟΥ ΤΟΥ κ. ΟΥΪΛΙΑΜ ΧΕΛΗ

Ο κ. ΧΕΛΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΝ ΚΑΤΑΚΩΛΩ ΔΟΚΙΜΑΣ ΠΡΟΣ ΑΝΕΥΡΕΣΙΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ

Εξ χρόνια νωρίτερα, την Πρωτομαγιά του 1932, ο Βενιζέλος είχε ανακοινώσει στη Βουλή την πτώχευση της Ελλάδας και τη στάση πληρωμών του εξωτερικού χρέους. Είχε προηγηθεί η παγκόσμια οικονομική κρίση το 1929, ύστερα από το κραχ του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης.

Στη χειμαζόμενη τότε Ελλάδα έγιναν οι πρώτες προσπάθειες για ανεύρεση «μαύρου χρυσού» και, όπως ήταν αναμενόμενο, το ενδιαφέρον όλων είχε στραφεί στην προσπάθεια αυτή. Έτσι, στο ίδιο ρεπορτάζ της εφημερίδας «Πατρίς» αναφέρεται ότι «ανηγγέθη ότι ο υιός του εν Νέα Ορλεάνη της Αμερικής μεγαλοεπιχειρηματίας φιλοπάτριδος ομογενούς κ. Ουίλιαμ Χάλη, ιδιοκτήτου πετρελαιοπηγών, κατέρχεται εις την Ελλάδα επί κεφαλής μεγάλου συνεργείου εκ μηχανικών και άλλων ειδικών, προκειμένου να ενεργήση γαιοτρήσεις εις τα ερευνηθέντα εδάφη εν τη περιφέρεια του Πύργου».

Έάν αι δοκιμαστικαί έργασιαι, στεφθοῦν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ὅπως ἐλπίζεται καὶ ὅπως εὐχονται πάντες, ὁ τόπος θὰ γνωρίση ἀνέλπιστον εὐτυχίαν.

Και βέβαια, δίνονται και οι απαραίτητες διευκρινίσεις, σύμφωνα με τις οποίες «αι πρώται δοκιμαστικαί γαιοτρήσεις θα ενεργηθούν παρά το Κατάκωλον, ἔνθα οι έρευναι παρουσιάζουν πιθανότητα επιτυχίας 20 τοις εκατόν. Εάν αι δοκιμαστικαί εργασιαι στεφθοῦν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ὅπως ἐλπίζεται καὶ ὅπως εὐχονται πάντες, ο τόπος θα γνωρίση ανέλπιστα ευτυχίαν».

Ακολούθησε πλήθος άλλων δημοσιευμάτων, μέχρι που τελικά ο «μέγας ομογενής αφίκετο» στις 25 Απριλίου και «παρήγγειλεν, ὅπως καθοριστεί τάχιστα το σημείον της διατρήσεως», προκειμένου «να εγκαινιάση τας εργασιαις διὰ την ανεύρεσιν πετρελαίων ο πρόεδρος της κυβερνήσεως κ. Μεταξάς». Απ' ό,τι φάνηκε όμως εκ των υστέρων και εκ του αποτελέσματος, οι έρευνες με τα μέσα της εποχής δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΕΛΙΑΣ

ΑΧΕΛΩΟΣ

Με τη «σύμβαση Κούπερ» το ελληνικό Δημόσιο παραχωρούσε την αποκλειστική εκμετάλλευση του Αχελώου σε μια αμερικανική εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, από τον Φεβρουάριο του 1940 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010!